

Fremstilling af en fotobog

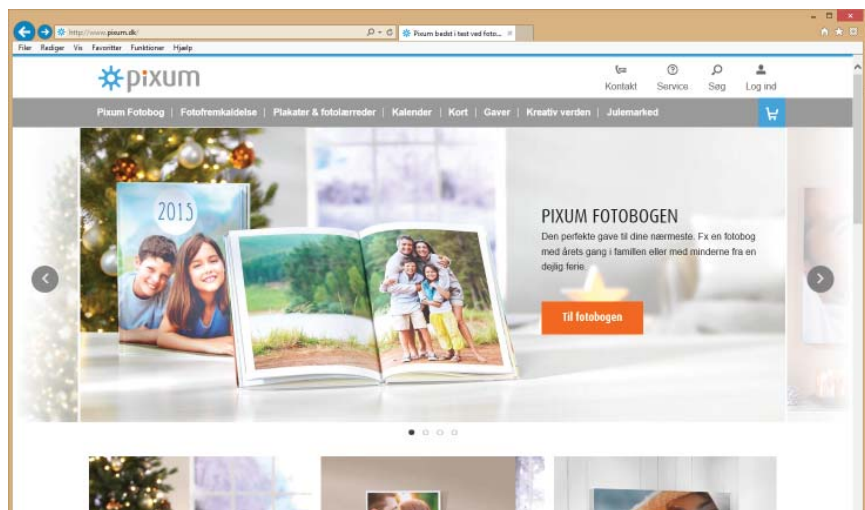
Man starter med at hente det program, man ønsker at fremstille bogen med. Det mest almindelige program stammer fra et tysk firma, der hedder CeWe. Det vil være det program, jeg viser brugen af i det følgende. Jeg har prøvet flere af de andre udbyderes programmer, de fleste er væsentlig sværere at anvende og flere af dem kræver, at man har tilrettet sine billeder meget præcist i et fotobehandlingsprogram, inden man sætter dem ind i bogen. Ved et af firmaerne skal man også helst have mulighed for at anvende et meget dyrt program, der hedder InDesign, hvis man vil fremstille de flotteste bøger.

Grunden til at jeg fortrækker CeWe programmet er, at den raster (små hvide prikker), som de lægger ind i den digitaltrykkvalitet er så små, at man skal ud i et stærkt solskinsvejr eller bruge et forstørrelsesglas for at se prikkerne i billederne. Hvis man vælger fotokvalitet, er der ingen raster i billederne.

Når programmet, jeg vil vise her, er installeret og man starter programmet, skal man starte med at vælge den type bog og det udstyr man ønsker til sin bog. Det gør man på forsiden. Forsiden kan se lidt forskellig ud afhængig af hvilken forretning, man vil handle med. CeWe tilretter programmets forside således, at der er én forside på programmet, hvis man handler med Pixum, en anden hos Bilka, El-giganten, Click, Expert eller Bog og Ide osv. Men bøgerne bliver fremstillet samme sted i Tyskland. Prisforskellen på normal "fremkaldelse" varierer kun nogle få kroner. Men både Pixum, som jeg handler med og andre forretninger sender rabatkoder med tilbud, der spænder fra minus 20 % på bogens trykpris ned til gratis fragt.

Installering af programmet

Nu begynder man med at gå ind på hjemmesiden hos Pixum, adressen er www.pixum.dk, det gode ved den side er, at alt er på dansk.

Figur 1. viser hjemmesiden man kommer ind på, hvis der ikke står Pixum Fotobogen, på den side man kommer ind på, skal man trykke på en af de små grå pile i siderne indtil fotobogen kommer frem.

Når man derpå trykker på det orange felt med teksten [Til Fotobogen], kommer man frem til den side, hvor man kan downloade programmer, eller med et moderne udtryk downloade APP'en.

Figur 2. viser den orange knap til Download af programmet.

Når man trykker på Download knappen kommer den sædvanlige linje frem nederst på skærmen, der spørger om man vil [Kør], [Gem] eller [Annuller].

Figur 3. er bjælken, hvor der skal svares [Kør].

Der er umiddelbart ingen grund til at gemme, idet man altid kan hente det sidste nye program på hjemmesiden, hvis man får en ny computer.

Derfor trykker man [Kør], hvorpå programmet forsøger at installere sig på maskinen. Her vil dit virusprogram sikkert komme og spørge om man vil tillade et fremmet program at lave ændringer på maskinen, det skal der selvfølgelig svares [Ja].

På Pixums hjemmeside bliver man tilbudt en rabatkode, som man vil få tilsendt, som vil betyde at den første bog tilsendes portofrit. De bøger jeg oftest producerer koster mellem 45 og 59 kr. i porto.

Nu er der kun tilbage at starte programmet. Første gang bliver man selvfølgelig spurgt, om det skal starte automatisk efter installationen. Det kan man blot gøre.

Da forskellige brugere har indrettet deres maskiner forskelligt, vil jeg ikke her komme ind på, hvordan man starter programmet til daglig. Hvis man elsker fliser på skærmen, så må jeg skuffe, der ligger ikke en flise til programmet på siden med fliser i den nuværende udgave, men hvis man klikker videre til alle programmerne, ligger det der, og hvis man svarede ja til at få oprettet en ikon på Skrivebordet, vil programmet også ligge der. Personlig arbejder jeg altid ud fra mit Skrivebord.

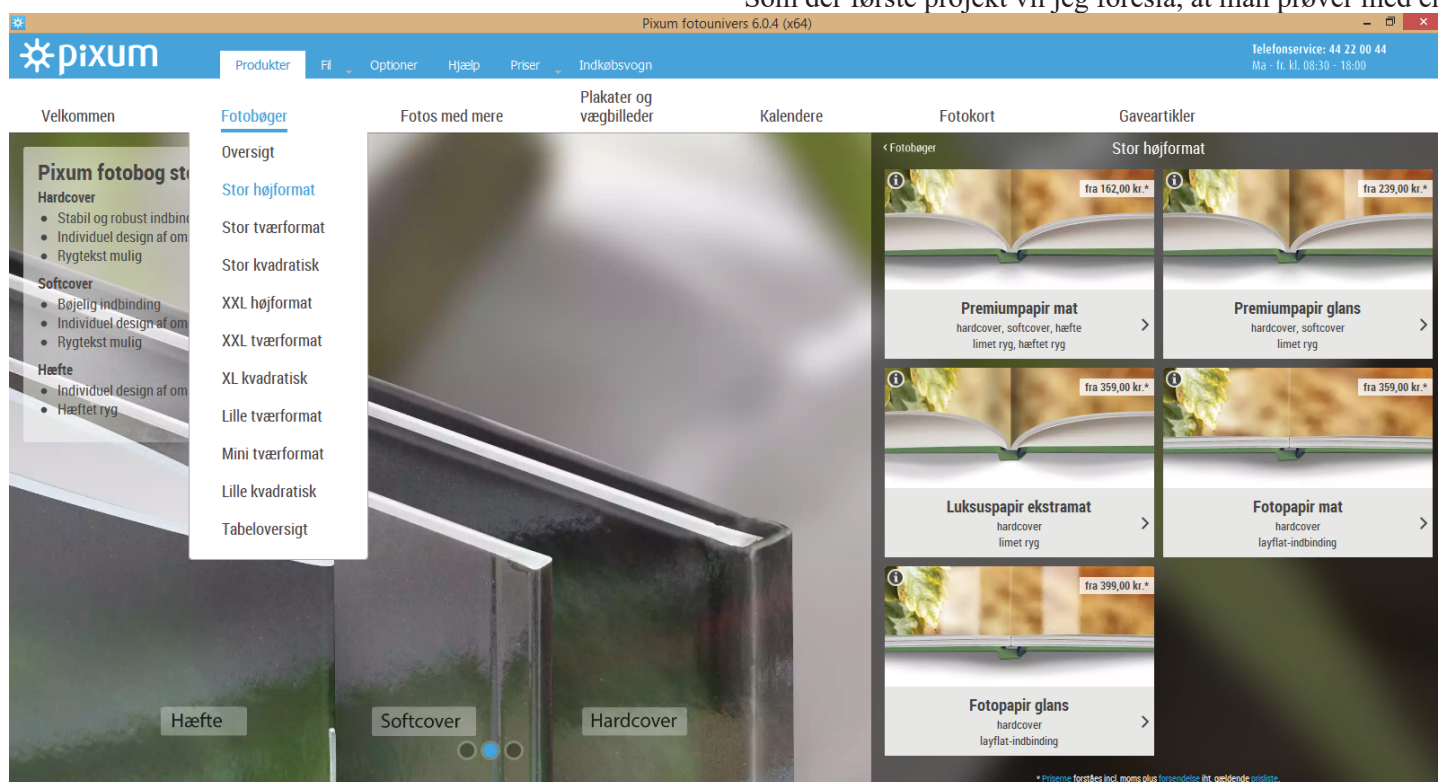
Nu starter man sit program, hvorefter man kommer ind på startside, hvor man kan vælge hvilket fotoprodukt man

Nu starter man sit program, hvorefter man kommer ind på startside, hvor man kan vælge hvilket fotoprodukt man

ønsker sig, i dette tilfælde handler det om en fotobog.

Vælg en bogtype

Nå man holder musen hen over Fotobøger, ruller der en menu ned, hvor man kan vælge størrelsen på fotobogen. Klikker man nu f.eks. på stor kvadratisk. Dukker der et billede op under menuen, der viser, hvordan bøgerne vil se ud med henholdsvis hårdt omslag (Hardcover), med blødt omslag, som det man tidligere kaldte ”billigbøger”, altså Softcover eller det sidste, som er med hæfteklamme i ryggen, kaldet Hæfte.

Figur 4. Det er her, der skal vælges, hvilken type bog man ønsker at fremstille.

Man skal over til højre for at beslutte hvilken type tryk, man ønsker sig. De tre første er digitaltryk, her opfører bogen sig som en normal bog, inderst på hver side, vil der forsvinde lidt ved ryggen fordi bogen ikke kan ligge fuldstændig fladt ned. På de to sidste eksempler handler det om fotokvalitet, her falder siderne fuldstændig fladt ud. Bogen er i princippet lavet på samme måde som gammel-dags edb-liste, de såkaldte leporello-liste. Dvs. billederne er trykt på uendelig lange baner, som derpå bliver limet sammen med bagsiderne mod hinanden, derved kan bogen ligge fuldstændig fladt ud og billeder mister intet selv om et billede bliver lagt hen over to modstående sider.

Her er det tid for en lille advarsel. Digitaltryk er af samme kvalitet, som i de fleste at de bøger med farvebilleder, dvs. de billeder er meget holdbare og forholdsvis robuste over for børnebørns fedtede fingre og der er ikke så dyrt at lave en ekstra bog, hvis den bliver beskadiget.

Med hensyn til bøger i fotokvalitet, så kan de fleste godt huske at i gamle fotoalbum, var der pergament mellem

siderne med billederne, så de ikke hang sammen, hvis de blev fugtige. Nu var det med fugtighed et større problem i gamle dage, end nu til dags i moderne huse og lejligheder. Men hvis der er én, der hoster ud over en side i en fotobog med billeder af fotokvalitet, så opdager man pludselig at to sider i bogen hænger samme, og når man tvinger dem fra hinanden, bliver billedet fra den ene af siderne hængende på den modstående side. Dvs. vær altid opmærksom på hvad der sker, hvis I viser bøger frem i fotokvalitet. Hvis jeg er i tvivl om, hvorvidt der er kommet fugtighed i en bog stiller jeg altid bogen på den ene ende så siderne står frit i nogen tid, inden den sættes på plads i reolen.

Som det første projekt vil jeg foreslå, at man prøver med en

bog i digitalkvalitet. Altså vælges der nu en bog på 28 x 21 cm. på Premiumpapir mat og med hardcover.

Start af projektet

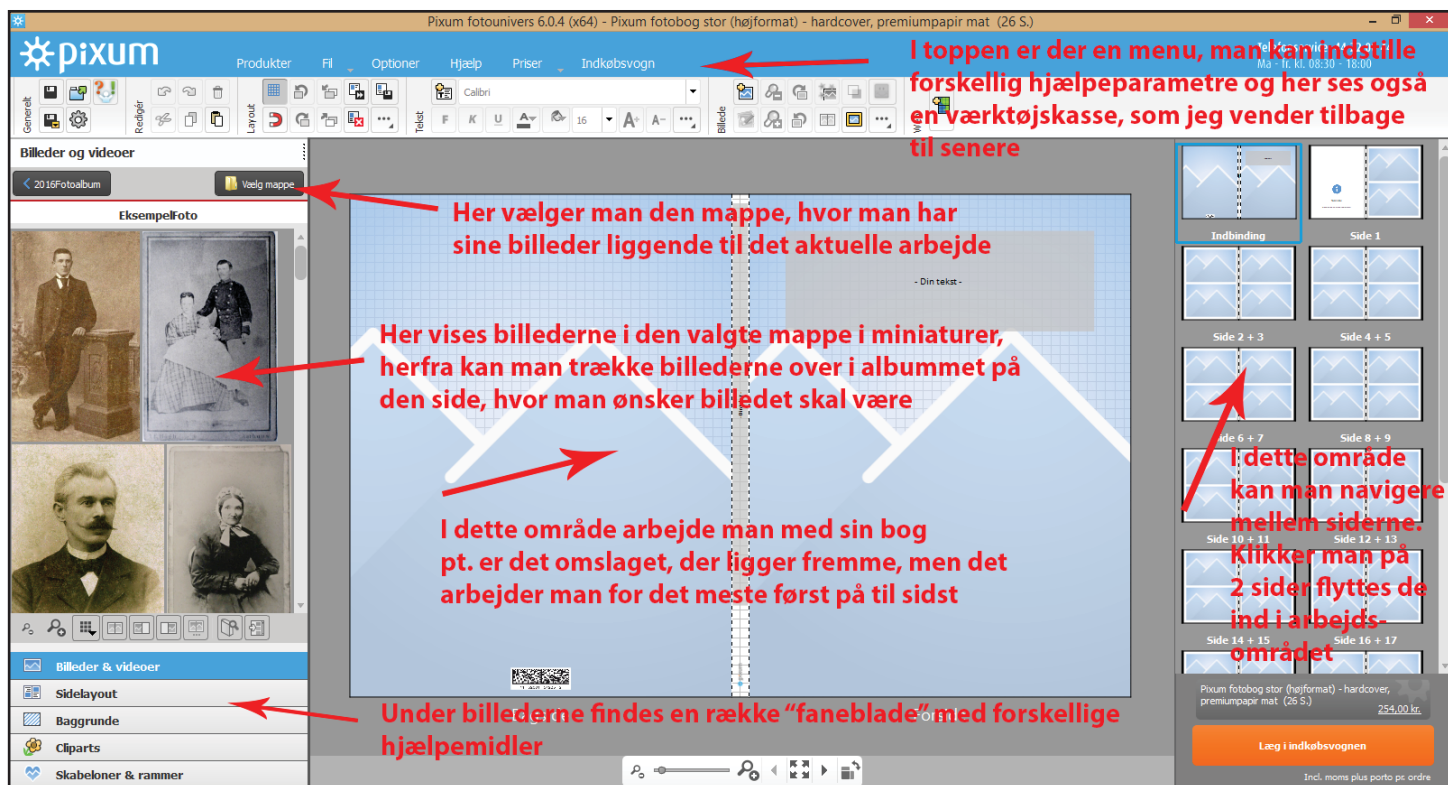
Når man har valgt den type fotobog, man ønsker, bliver man spurgt om man vil have hjælp til at oprette bogen. Her vil jeg anbefale, at man klikker i feltet til venstre, hvor der oprettes en bog uden hjælp. Hvis man beder om hjælp bliver billederne blot anbragt i billedfelterne i det layout, der er valgt til bogen. Billederne anbringes i billedholderne den orden, de sidder i den anviste mappe, resultatet er fuldstændig uforudsigeligt. Hvis man f.eks. ikke har billeder nok til at udfylde det layout, man har valgt, kan man få et resultat, hvor billederne er forstørrede, således at der kun er et billede på hver side, selv om man valgte et layout med 2 billeder pr. side.

Hvis man ønsker billeder af forskellig størrelse og placering på siderne, som ofte vil være tilfældet med et familiealbum, kan man slet ikke bruge automatikken.

Når ens album er kommet frem i programmet, vil der være en linje enten for neden eller i højre side, hvor alle siderne

bliver vist som miniaturer. Når jeg skriver enten eller er det fordi placeringen skifter fra udgave til udgave og sluttelig kan man selv bestemme, hvor miniaturesiderne skal vises.

[Billeder og Videoer], gå nu op til knappen [Vælg mappe], når der klikkes på den fremkommer en dialogboks, hvor man kan vælge mappen, hvor man har de billeder liggende,

Til venstre for arbejdsområdet er der et vindue, hvor de billeder man vil arbejde med bliver vist.

Figur 5. Viser en kort forklaring på "Arbejdsbordets indhold."

Vælg mappen med billeder

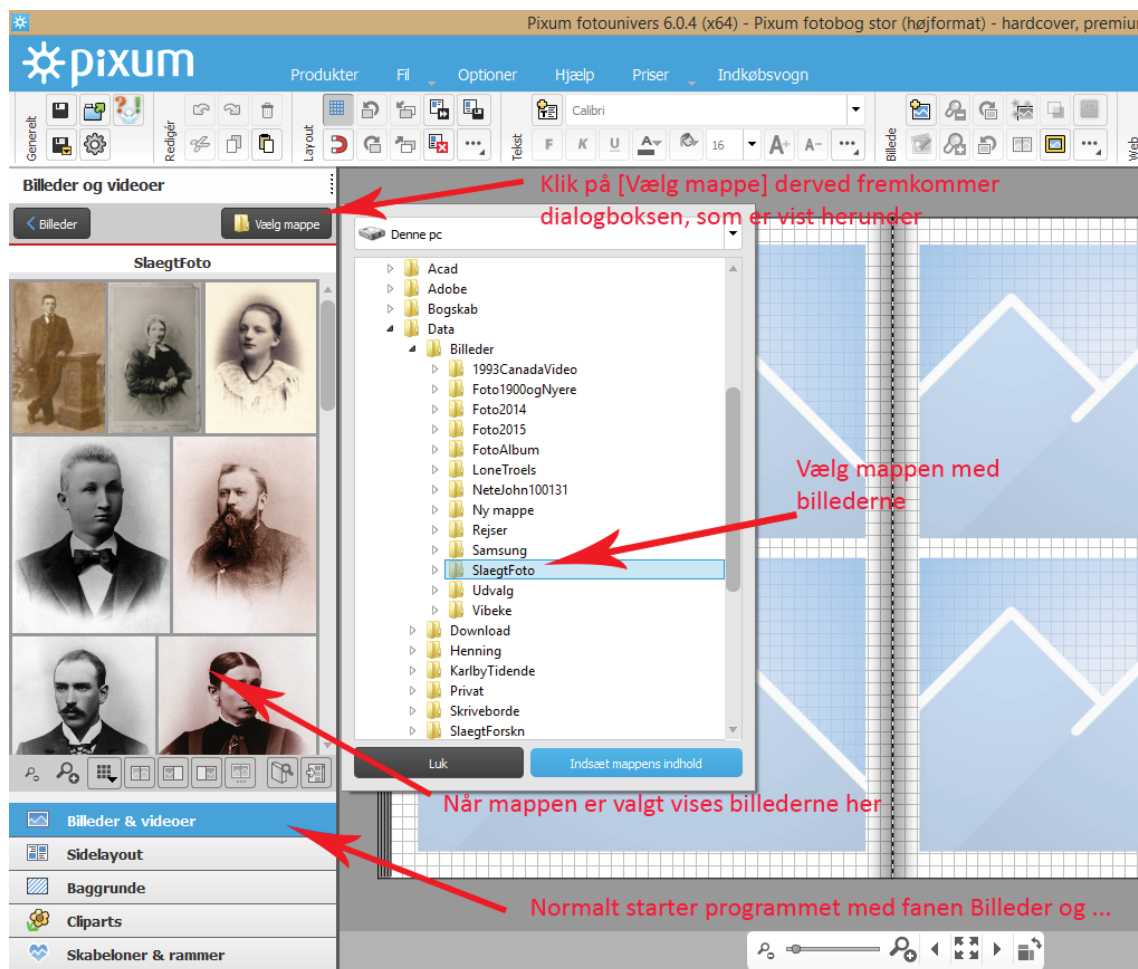
Før man kan sætte billeder ind, skal man navigere hen til den mappe, hvor billederne ligger, for nemheds skyld har jeg lagt alle billederne i samme mappe. Principielt kan man hente billeder fra mange mapper til det samme album. På figur 6 vises, hvordan man navigerer til en mappe.

Figur 6. Normalt starter programmet i den mappe, hvor man sidst har arbejdet med billeder fra. Dvs. ved et nyt album skal man begynde med at navigere hen til mappen med de billeder, man ønsker at arbejde med.

Normalt starter programmet med at stå i fanen nederst til venstre

man vil anvende til bogen. I samme øjeblik man klikker på mappen med billeder, bliver de vist i området til venstre for arbejdsområdet.

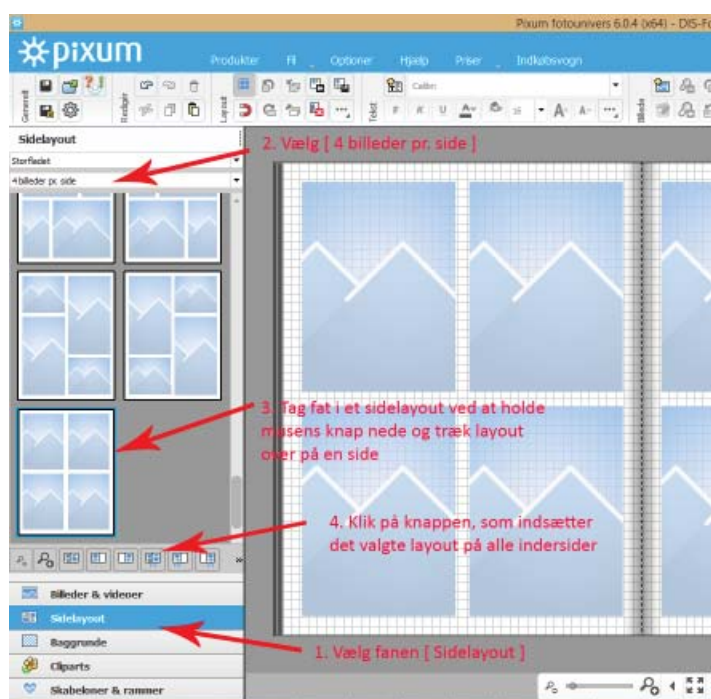
Når man har valgt mappen med billederne, er der to knapper at vælge imellem, den, jeg altid anvender, er [Luk],

den anden er [Indsæt mappens indhold], den vil tage alle billeder og indsætte dem på siderne i de rammer, der er på siderne uden at tage hensyn til, om det er højformat billeder eller tværfORMAT.

Vælg sidelayout

Næste punkt bliver at vælge en standard til de sider, man vil arbejde med. På "A4" sider, som der blev valgt her, vælger jeg normalt 4 billeder pr. side. Ved store sider på 30 x 30 cm vælger jeg normalt 6 billeder pr. side. Det er principielt ligegyldigt, hvor mange billeder man vælger som udgangspunkt, idet man kan slette og indsætte billedholdere helt frit, som det skal vises senere. Men ved at vælge en passende standard letter man sit eget arbejde senere og når man har set størrelsen på billederne ved 4 billeder på en A4-side, vil man bedre kunne skønne, hvordan det hele tager sig ud, når det bliver trykt. Altså nu skal der vælges 4

billeder pr. side. Se figur 7.

Figur 7. Vælg først fanen med Sidelayout, derpå vælger man, hvor mange billeder man ønsker pr. side. Herefter man trækker det valgte over på en side. Til slut vælges at indsætte det valgte layout på alle sider.

Først vælger man fanen nederst til venstre med Sidelayout. Derpå vælger man 4 billeder pr. side i rullemenuen over kolonnen med sidelayout.

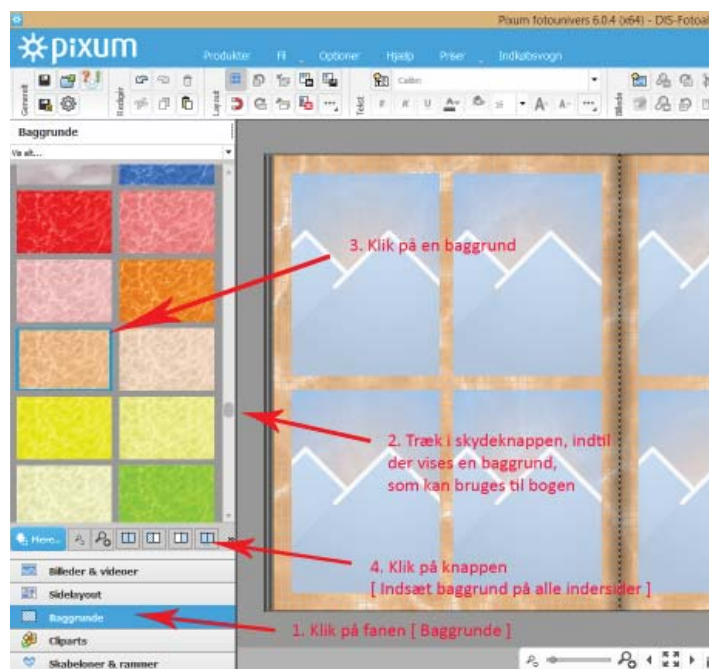
Derpå trækker man det ønskede layout over på siden og til slut klikker man på knappen med [Indsæt layout på alle indersider].

Vælg et generelt udseende af siderne

Næste punkt bliver at vælge baggrunde til siderne. Jeg vælger normalt samme baggrund til alle siderne, men det er ikke nødvendigt. Men man skal passe på at et album ikke kommer til at ligne et spraglet cirkustelt.

Næste punkt bliver at vælge [Baggrunde] nederst til venstre. Derpå trækker man i skyderen, indtil man har fundet

noget, man kan bruge. Derefter klikker man en gang på baggrunden og vælger [Placer på alle indersider]. Eller man kan vælge at trække baggrunden over på en side og derpå

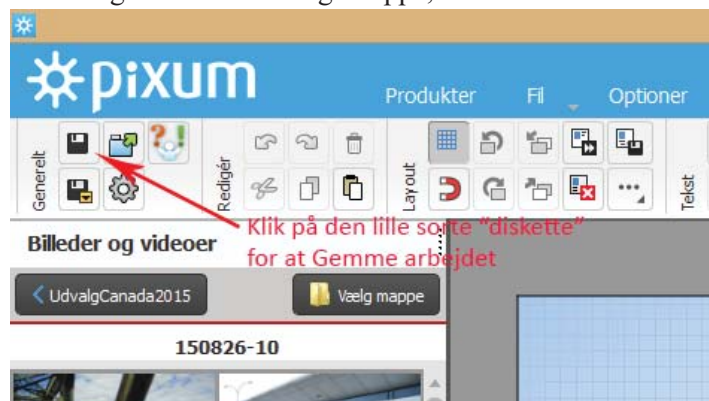
trække en anden baggrund til en anden side osv. Se figur 8.

Figur 8. Når man skal have en baggrund til billederne, skal man vælge fanen [Baggrunde], derefter navigerer man i princippet, som ved Sidelayout, forskellen er, at man kun behøver at trække en baggrund over på en side, hvis de skal være forskellige på de enkelte sider.

At gemme sit arbejde

Nu er det blevet tid til at gemme det arbejde, der er lavet indtil nu.

I øverste venstre hjørne er der et lille billede af en "diskette". Den klikker man på, hvorefter man bliver bedt om at give albummet et navn. Vær opmærksom på at man også kan navigere til en selvvalgt mappe, hvor man kan samle

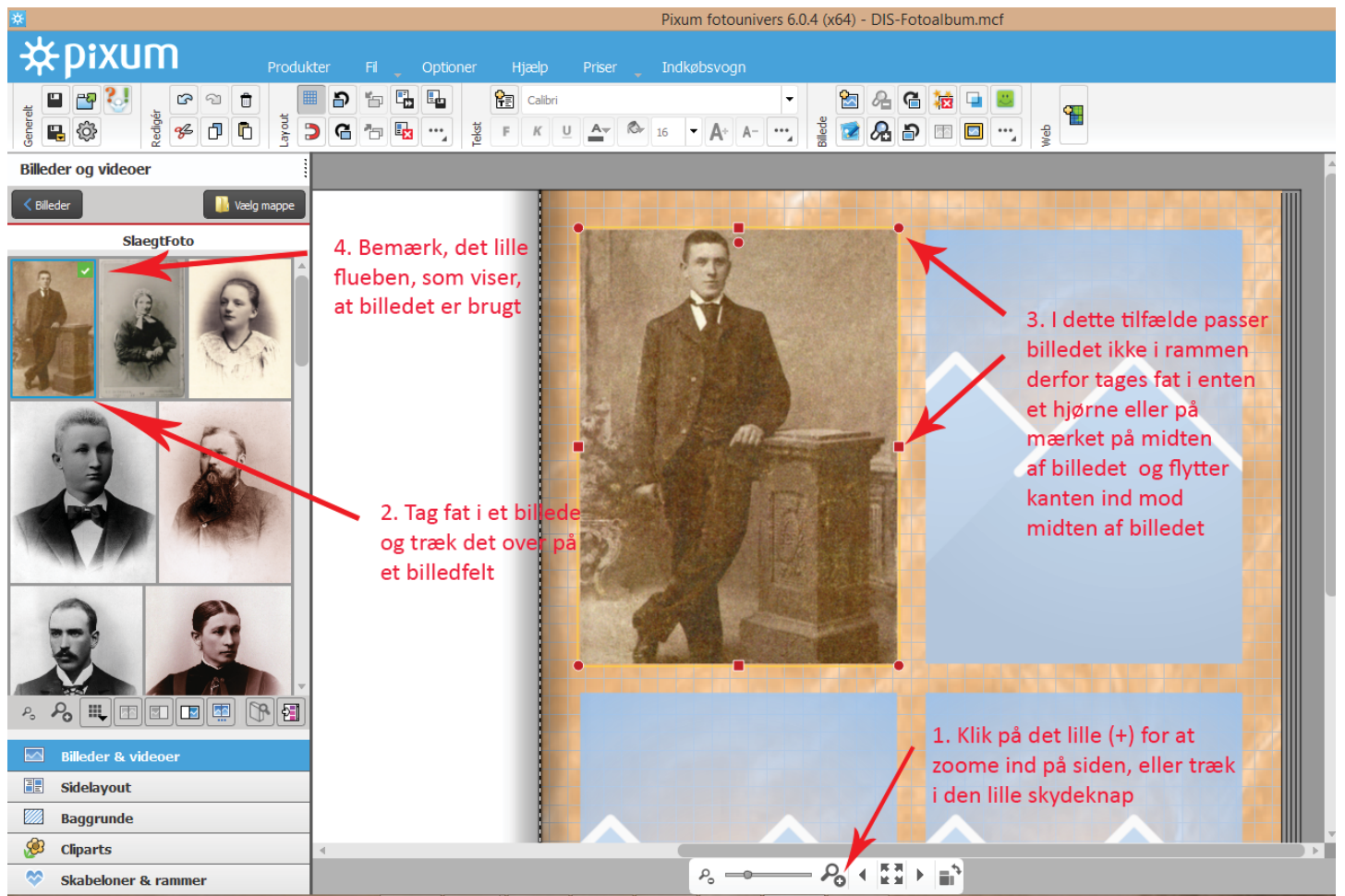

alle sine album.

Figur 9. Her udpeges "knappen", der skal bruges til at gemme det arbejde, som er lavet på et album.

Nu er man klar til at arbejde med billederne i et album.

Der er valgt 4 billeder pr. side, der er med vilje valgt rammer med den længste kant på siderne, fordi de fleste af de billeder, der skal sættes ind, er af den type.

Indsæt billeder i bogen

Når man vil sætte et billede på plads i en billedholder på en side, holder man musen hen over et af billederne i listen til venstre, derpå trykkes venstre knap på musen ned, så man holder fast i billedet, derpå trækker man billedet hen i den billedholder, man vil placere billedet i.

Figur 10. Træk nu et billede over i en billedholder.

Man kan ændre på en billedholders størrelse ved at trække i et af de 8 knudepunkter, som vises omkring et billede, så længe man arbejder med billedet.

Når billedet er sat ind, kan man klikke på de små knapper i værktøjslinjen over arbejdsområdet, derved zoomer man billedet ud og ind i billedholderen og kan derved få netop det udsnit at et billede man ønsker, uden at skulle lave en hel masse billedbehandling i sit billedbehandlingsprogram. Man behøver ikke at bruge de små knapper i værktøjslinjen, et tryk på tastaturets [+] eller [-]-taster giver samme resultat.

Oppe i værktøjslinjen er der et lille ansigt, det skal være grønt og smilende, for at man får et flot billede i den trykte bog.

Når han ser ud som her:

Vil det resultere i, at der oven i det billede, man sætter ind, vil vise sig en yderligere advarsel. Som vist på figur 11.

Der er to måder at løse problemet på:

Den ene er at gøre billedet mindre i fotoalbummet. Det vil ofte føre til, at man sidder med et meget lille billede i sit album.

Figur 11. I billedet fremkommer der en advarselstrekant. Den kan kun fjernes ved at formindske billedet, eller ved at scanne billedet i en bedre opløsning og derpå indsætte det igen i billedholderen.

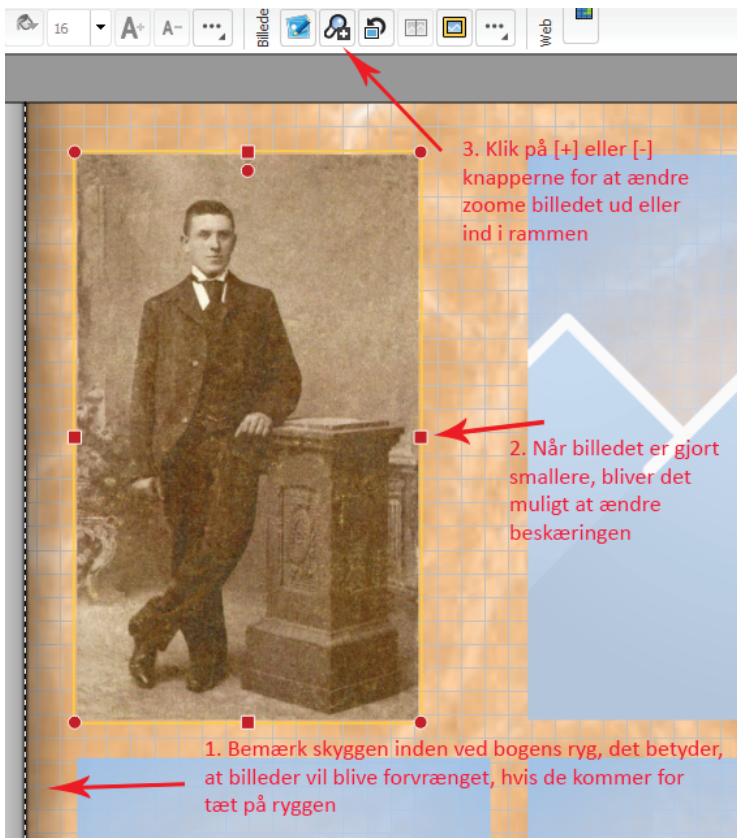
Den anden måde at løse problemet på er ved at foretage en ny scanning af billedet.

Fejlen opstår fordi man blot har scannet ved

den opløsning som scanneren foreslår som basis, hvilket ofte er 300 dpi. Det duer ikke, når man vil bruge billedet frit senere. Det kan være meget godt, hvis billedet blot skal ses på en computerskærm, men det er langt fra tilstrækkeligt, når man vil lave nye udskrifter af billedet.

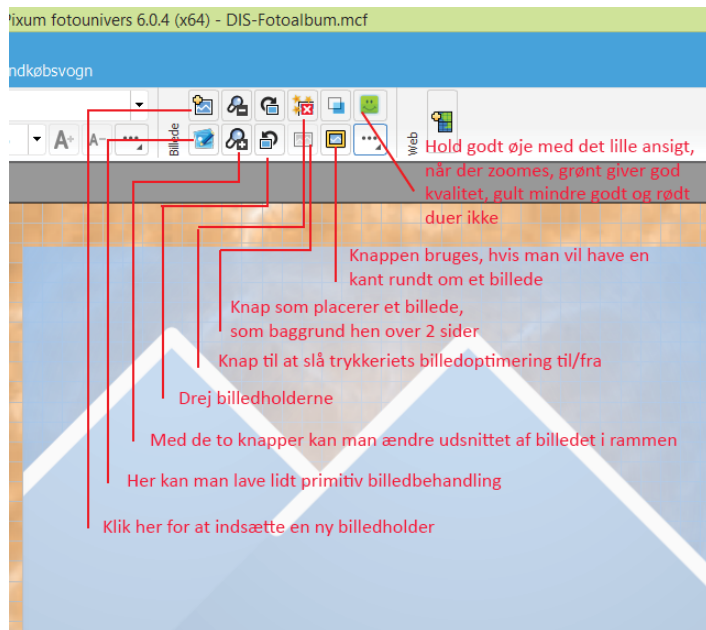
Her kommer man ikke uden om at styre sin scanner selv. Dvs. man skal ind i "Indstillinger" på scannerprogrammet og sætte opløsningen op til 600 eller 1200 dpi eller mere og derpå scanne sit billede igen.

Derefter kan man sætte billedet ind i fotoalbummet og forstørre det til den ønskede størrelse.

Figur 12. Viser hvordan man tilpasser et billede til billedholderen.

Når et billede er placeret i bogen vil der blive vist et grønt "flueben" på det pågældende billede i vinduet til venstre. Dette gør, at man ikke kommer til at anvende det samme billede to gange. Man kan godt bruge et billede to gange, hvis man f.eks. både vil bruge det på omslaget og inde i bogen. Der vil altid kun være et "flueben" på billedet. Derfor laver jeg altid indholdet i bogen, inden jeg laver omslaget

Inden der fortsættes, kommer her en lille advarsel.

Figur 13. er en lille vejledning til lidt af værktøjslinjen.

De fleste fremkaldeanstalter har en funktion, hvor de forsøger at optimere billederne, dvs. forbedre på de billeder, man ønsker at fremkalde. En sådan funktion findes også i fremstillingen af et fotoalbum. Hvis man selv har udført

billedbehandling. Vil jeg anbefale at funktionen slås fra. Det er knappen med det røde kryds på figur 12.

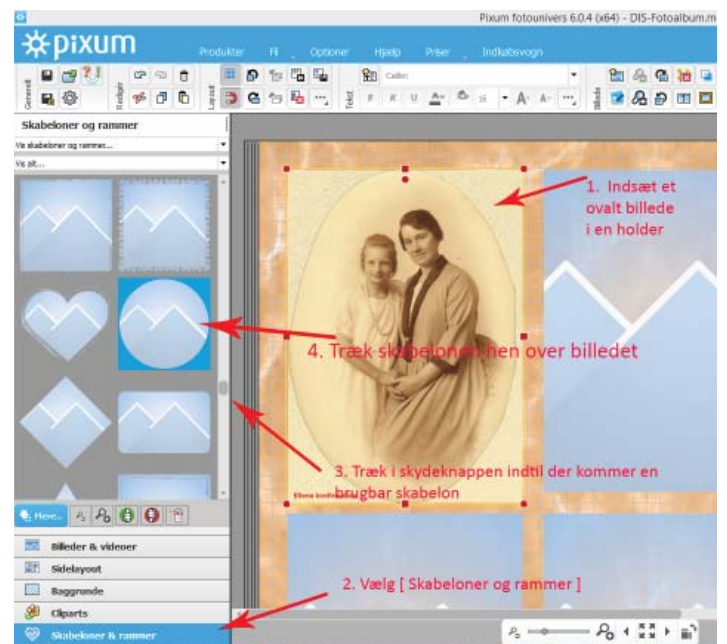
Når man vil skrive en tekst ved et billede, går man op i værktøjslinjen over albummet og klikker på knappen med [T], derpå kan man oprette en firkant nede på albumsiden og i det felt, kan man indskrive sin tekst. Teksten kan man formatere med den teksttype, man ønsker. Alle de teksttyper man kender fra tekstbehandling mv. er til rådighed for billedbogsprogrammet. Det samme gælder farven på teksterne og alle andre effekter, man kender fra tekstbehandling. Men man kan ikke definere typografier.

Figur 14. Tekstværktøj virker helt, som de fleste andre tekstbehandlingsprogrammer.

Billedbogsprogrammet husker hele tiden den skrifttype og størrelse man sidst har arbejdet med, denne typografi bruges til alle følgende tekstfelter, man opretter. Så smart man laver om på teksten fortsættes med den nye tekst. Hvis man vil tilbage til en tidligere teksttype, kan man "snyde" programmet, så skriver man lidt i et tidligere tekstfelt. Den "snydetekst" kan man blot slette igen, men herefter er det den teksttype, man lige har rettet, der vil blive anvendt i det følgende. Dette er det lidt vigtigt at huske, således at man ikke uforvarende kommer til at oprette felter med teksttyper, man ikke ønsker det pågældende sted.

Nu en speciel ting til dette lille kursus. Jeg springer over fanen med [Cliparts]. Men vil lige kort omtale fanen nederst til venstre, der hedder [Skabeloner og rammer]. Mange af de gamle billeder er klippet ovale for at passe i nogle rammer, der var meget populære en overgang.

Figur 15. Indsætning af billeder med andre former, end firkantede kan også lade sig gøre.

Skal man finde sig i, at et sådan billeder bliver indsat i en firkantet ramme? Svaret er selvfølgelig – nej – det skal man ikke. Det ovale billede indsættes som før i en firkantet

billedholder. Derpå kommer det smarte ved det valgte foto-bogsprogram.

Man går ned til venstre og vælger [Skabeloner og rammer], derpå trækker man i skydeknappen indtil man har fundet en passende skabelon. Skabelonen trækkes derpå over på det ovale billede.

Figur 16. Her er så det endelige resultat af indsætning af et ovalt billede i bogen.

Hvis skabelonen ikke dækker, som man ønsker det, bruger man [+] og [-]-tasterne til at ændre på beskæringen, hvorefter man har et flot ovalt billede i sin bog.

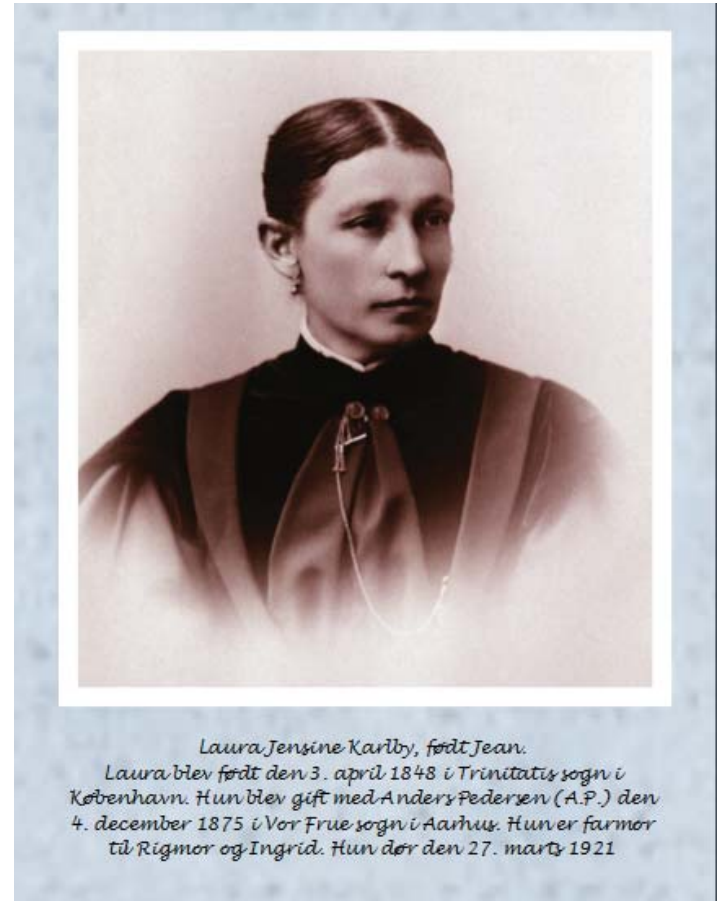
Figur 17. Her er indsat et ekstra billede, det kom ind ved blot at klikke på knappen til indsætning af en ny billedholder.

Der er også brugt forskellige skabeloner på siden. Det firkantede billede har fået tilføjet en hvid ramme på 3 mm, som er sat ind ved hjælp af knappen i værktøjslinjen.

Bemærk den ternede baggrund, den kan tændes og slukkes

med værktøjskappen øverst til venstre, der viser et "gitter", neden under knappen med gitteret er der en knap med en magnet, når den knap aktiveres, vil billederne "gribe fat i gitteret", når man trækker i billedholderne. Dette kan bruges til at få billeder til at stå på linje med hinanden, hvis man skulle ønske det.

Programmet kan selvfølgelig også indsætte sidenumre i bogen. Ved siden af værktøjslinjen med Tekst, er der en knap med 3 prikker og en lille trekant, klik på den, derved åbner en ekstra menu sig, der findes sidenummerfunktionen.

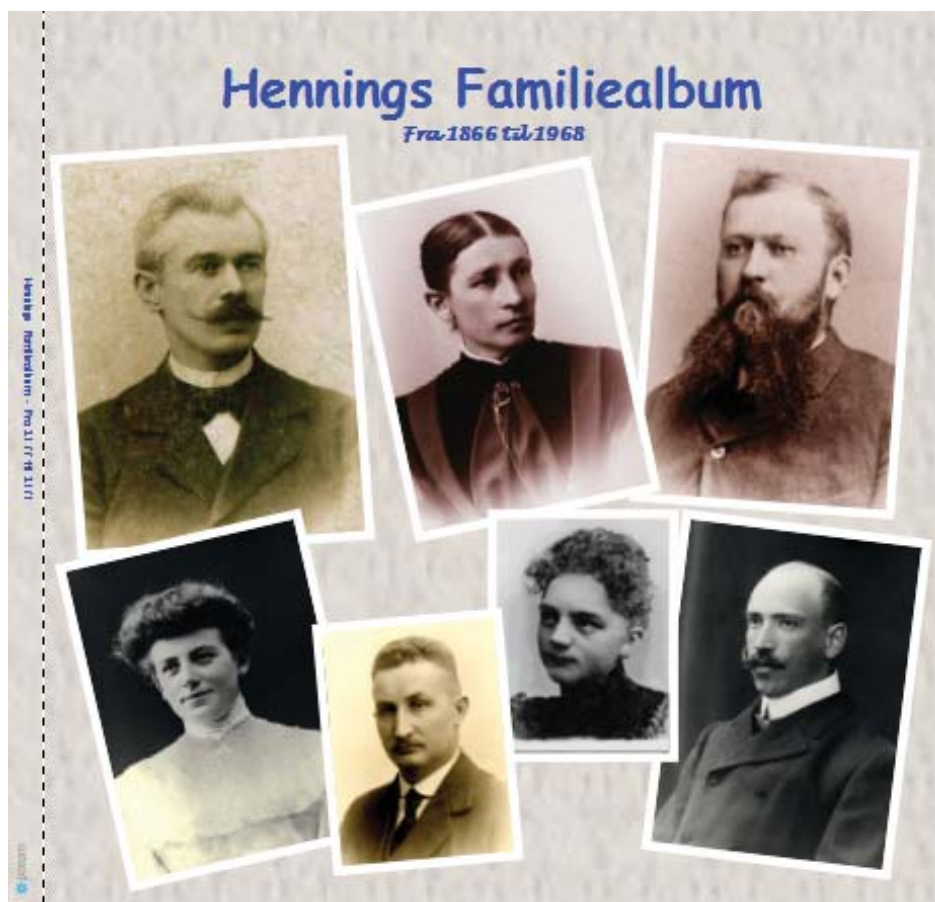

Figur 18. Husk altid at indsætte en meningsfuld tekst ved billederne.

Afslutning

Hermed slutter dette lille kursus i udarbejdelse af en fotobog. Jeg har efterhånden lavet mere end 20 bøger af forskelligt udseende og udstyr. Det handler for mig om, at få billederne ud af computeren, så både jeg selv, familie, venner og bekendte kan få glæde af alle de billeder, man får ind i den digitale verden.

Det er et stort program, man får til udarbejdelse af en fotobog, programmet har mange funktioner, som de fleste aldrig får brug for. Man kan rolig prøve de mange muligheder, husk blot at gemme dit arbejde en gang imellem. Man behøver heller ikke at lave en bog færdig på én aften, det er ligesom med andre programmer, man har oprettet et dokument, som kan gemmes og hentes igen og igen, der kan rettes og ændres i det, indtil man er tilfreds med resultatet. Min slægtsfotobog tog det ca. 1 år, før jeg var tilfreds med.

grammer. Hvis man får problemer med fotobogsprogram, er man velkommen til at skrive til mig på karlby@privat.dk eller ringe på 64 44 28 08.

Figur 19. Sådan kan et Familiealbum se ud.

Når man er tilfreds med resultatet, skal bogen sendes til ”fremkaldelse”. Det gøres ved at klikke nede i højre hjørne på [Læg i indkøbsvognen]. Derpå skal man oprette sig som bruger hos Pixum. Der skal bruges et brugernavn, som normalt er en e-mail-adresse, derpå skal man vælge et ”Password”, som det er vigtigt, man kan huske, idet det skal bruges hver gang, man vil handle med Pixum. Derpå følger en formular, hvor man skal indtaste den postadresse, man vil have bogen sendt til. Når man er færdig med det praktiske, begynder programmet at sende bogens indhold til Pixums server. Efter nogen tid vil man blive bedt om at indtaste oplysningerne fra ens Dankort/Visakort. Når det er gjort fortsætter programmet med at sende billeder og oplysninger om bogen til trykkeriet.

Når programmet er færdigt med at sende, modtager man en kvitteringsmail fra Pixum. Derefter går der nogle dage, hvorefter der igen dukker en mail op, denne gang fortæller den, at bogen er på vej med posten.

Fra bogen er sendt til fremkaldelse og til den lander i postkassen, går der fra 5 til 8 dage.

Til sidst en lille advarsel. Hvis bogen skal have værdi også langt ud i fremtiden, skal man undlade at indsætte ”Videoklip” i bogen. Pixums server har dem kun liggende i et begrænset tidsrum. Man kan selv købe serverplads til ens ”Videoklip”, men den dag betalingen til serveren stopper ”dør” linket i bogen og hvem ved hvor længe QR-koderne kan læses, end dag har man et nyt system og så udfases QR-koderne, som vi kender dem i dag.

DIS-Danmark har en ”fadder-ordning”, hvor personer melder sig som ”supporter” til brugen af forskellige pro-